

चौरादिकग्रासयतिवत् (439) ज्ञेयानि । ^Aअबल्लाः ।

(1107) “बष्टक दर्शने” (X-चुरादि:-1916. सक. सेह. उभ.) [अ]

बष्टकः-स्तिका, बिबष्टकयिषकः-षिका ; इत्यादीनि सर्वाण्यपि रूपाणि चौरादिकगन्धयतिवत् (375) ज्ञेयानि । ^Bबष्टकयन्, ^Cबष्टकयणी ।

(1108) “बस्त अर्दने” (X-चुरादि:-1683. सक. सेह. आत्म.)

आकुस्मीयः ।

‘बस्तु—’ इति मैत्रेयः । तस्य मते उदित्त्वाणिं चो वैकल्पिकत्वम् ।

‘बस्त—’ इति केचिद् दन्तोष्टयादिं पठन्ति ।

बस्तकः-स्तिका, बिबस्तयिषकः-षिका, बस्तयिता-त्री, विबस्तयिता-त्री ; इत्यादीनि सर्वाण्यपि रूपाणि चौरादिकगन्धयतिवत् (375) ज्ञेयानि । णिं चो वैकल्पिकत्वात् पक्षे शुद्धात्, शुद्धप्रकृतिकसन्नतात्, यडन्ताच्च इमानि रूपाणीति विशेषः । यथा—बस्तकः-स्तिका, बिबस्तिषकः-षिका, बाबस्तकः-स्तिका ; इति यथायथमूल्यानि । ^Cबिबस्तयिषुः, ^Dबस्तिः ।

(1109) “बहि वृद्धौ” (I-भवादि:-638. अक. सेह. आत्म.) [अ]

1. बा हुलकात औणादिकेऽप्रत्यये बष्टकयः = तरुणवत्सः । सोऽस्य अस्तीति पामादित्वात् (5-2-100) नप्रत्यये णत्वे ढीषि च बष्टकयणी = चिरप्रसूता गौः ।

2. ‘इह कृष्णादिभ्यः’ (वा. 3-3-108) इति णिजमावपक्षे इक्षप्रत्यये रूपम् । बस्तिः = मूत्रकोशः ।

A. ‘नाहं वृहयितास्मद्बद्ध्यमवि भोः सर्वैरिदं गोप्यते ॥’ धा. का. 3.44.

B. ‘लोके बष्टकयतीह चित्रितमहामश्चे स्वयं चित्रयन् दोषाणा खड्गमुदंस्य तस्य वटयन् हस्तादगृह्णादमुम् ।’ धा. का. 3. 61.

C. ‘प्रस्पाश्य मुष्टिमभितर्जयते प्रभतस्ये मलो विवस्तयिषुरेनमगन्धनीयम् ।’ धा. का. 3.34.

[अ] ‘कर्तृकरणाद् धात्वये (ग. सू. चुरादि:) इत्यत्र तद्रणसूत्रनिर्दर्शनार्थमुपात्तेषु धातुब्ययमेकः । कचित् ‘बलक दर्शने’ इत्युपात्तम् । ‘पोटायुवतिस्तोककतिपय-गृष्ठिदेनुवशावेहदबष्टकयणीप्रवक्तुश्रोत्रियाध्यापकधूतैर्जातिः’ (2-1-65) इत्यत्र बष्टकयणीशब्दस्योपादानात्, माधव-धातुकाध्यकारप्रमुतिभिरुपादानाचास्माभिः बष्टक इति पाठमाहत्यैवमत्र लिखितम् ।

[आ] क्षीरस्वामी चुरादिषु (आस्वदीयेषु) भाषार्थकदण्डकेऽपि बहिधातुं पठित्वा बंहयतीत्युदाहृतवान् । अन्ये केऽपि नामुं धातुं पठन्ति । अनतिप्रयोजनकत्वात् बहुत्र तस्यानुपलभ्यात् बहिधातोः बहिं इति मुद्रणसम्भवाचास्माभिरयं परिलक्षः ।